

Forslag til udviklingspolitisk holdningspapir

(Vedtages af Projektrådgivningens Generalforsamling 28. april 2012)

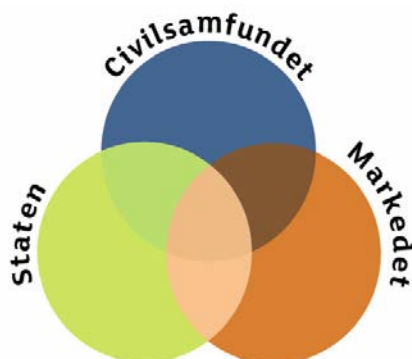
Forslagsstiller: Bestyrelsen

Side 1/Forside:

Stærke civilsamfund er en nøgle til bæredygtig udvikling for verdens fattige

Et holdningspapir om Danmarks særlige rolle i at støtte stærke civilsamfund og aktivt medborgerskab i udviklingslandene

Fremlagt på Projektrådgivningens generalforsamling 28. april 2012

Folkelig organisering og rettigheder

En stærk folkelig organisering sikrer et dynamisk og ligeværdigt mod- og medspil til staten og markedet. Det er en vigtig del af grundlaget for et velfungerende samfund og for bæredygtig og fattigdomsbekæmpende økonomisk vækst.

Civilsamfundets organisationer og bevægelser er rammen for social dialog, for borgernes bestræbelser på at sikre deres rettigheder, kæmpe for en retfærdig fordeling af samfundets ressourcer og forbedre deres daglige livsvilkår - ud fra deres egne prioriteringer og mål.

I kraft af sin historie og tradition for et stærkt civilsamfund har Danmark og de danske folkelige foreninger nogle særlige forudsætninger som partnere, der fremmer, inspirerer og understøtter folks egne lokale organisationer.

Projektrådgivningen mener:

- Stærke civilsamfund er en forudsætning for menneskers aktive deltagelse i samfundets processer, for oplevelsen af medborgerskab og for folks mulighed for at tage et praktisk og politisk medansvar for samfundets udvikling.
- Civilsamfundet og dets organisationer er derfor ikke blot nyttige instrumenter til at nå regeringers, donorer og internationale udviklingsorganisationers mål. Uafhængig folkelig organisering har en værdi i sig selv.
- Det danske udviklings samarbejde må derfor ikke sigte alene mod statsopbygning og økonomisk vækst. At styrke civilsamfundet og borgernes egne organisationer skal være et selvstændigt og centralt mål.

1. Folkelig organisering er et mål i sig selv

Civil organisering og adgangen til aktiv deltagelse i samfundets processer er en forudsætning for en langsigtet, bæredygtig udvikling. Stærke, uafhængige og mangfoldige civilsamfund er derfor et centralt mål for udviklingssamarbejdet.

Stærke civilsamfund er med til at sikre den politiske, sociale, kulturelle og økonomiske udvikling gennem en bred mangfoldighed af roller i samfundet. At være en del af et fællesskab er i sig selv en forbedring af menneskers livsvilkår. En mangfoldighed af stærke fællesskaber styrker tillid, gensidighed og netværk mellem mennesker.

Mange aktører i den internationale bistandsverden har styrket fokus på de folkelige organisationers roller som *vagthund* over for staten og virksomhederne og som *leverandør af serviceydelser* på statens vegne. Det er vigtige opgaver, men andre og ligeså betydningsfulde roller er:

- At modvirke splittelse og konflikter og at styrke social dialog og samfundets sammenhængskraft. Folkelig organisering fremmer aktivt medborgerskab, hvor folk forsvare deres rettigheder og tager medansvar for samfundsudviklingen lokalt, nationalt og internationalt.
- Folkelig organisering på alle niveauer kan uddanne til demokrati og deltagelse, skabe dialog og bygge broer - som modvægt mod både autoritære regimer og mod folkelige fællesskaber båret af had, racisme, intolerance og vold.
- Civilsamfundet er en kilde til forbedret praksis, innovation, samarbejde på tværs af sektorer og traditionelle skel samt til nye ideer udviklet gennem diskussion, forhandling og samarbejde om praktisk udførelse af opgaver mellem mennesker og grupper i samfundet.
- Civilsamfundet er omdrejningspunktet for kampen for bæredygtige løsninger, herunder beskyttelse af miljø og klima og en retfærdig fordeling af materielle, kulturelle og sociale ressourcer. Ikke mindst i mellemindkomstlande, hvor store befolkningsgrupper fortsat lever i ekstrem fattigdom.
- Civilsamfundets organisationer kan medvirke til at skabe retfærdighed og danner legitime rammer for protest og oprør mod undertrykkelse, uretfærdighed og ulighed.

Der indsættes en **visuel illustration** af viften af roller:

- *Vagthund*
- *Praktisk fagligt samarbejde*
- *Økonomisk samarbejde*
- *Strategisk service*
- *Empowerment*
- *Konfliktløsning*
- *Uddannelse til demokrati*
- *Udvikle alternativer*
- *Styrke identitet*
- *Skabe tillid og sammenhængskraft*
- *Ramme om kampen for rettigheder*
- *Ramme for økonomisk vækst*
- *...flere*

Projektrådgivningen mener:

- **Den danske regering** skal give civilsamfundsindsatserne en mere central placering i udviklingspolitikken samt aktivt understøtte og udvikle civilsamfundets *mangfoldige* roller – som et mål i sig selv.
- **De danske folkelige foreninger** skal medvirke til at styrke folks egne organiseringer på alle niveauer som et vigtigt mål for deres partnerskaber og udviklingsindsatser.
- **Projektrådgivningen** skal argumentere stærkere for civilsamfundets betydning og kapacitetsopbygge medlemsforeningerne til bedst at styrke civilsamfundet i de lande, de arbejder i.

2. Vi skal udvikle civilsamfundets legitimitet, råderum og mangfoldighed

Borgere i udviklingslandene skal sikres retten og evnen til at organisere sig frit og til at modstå pres – både pres fra repressive regimer og indirekte pres fra donorenes krav om harmonisering og samordning

I mange lande hæmmes civilsamfundets udfoldelsesmuligheder af repressive regimer. Nogle steder sker det som en reaktion mod, at de folkelige organiseringer truer etablerede magtstrukturer. Andre steder laves restriktive ngo-lovgivninger bl.a. med henvisning til, at civilsamfundsorganisationerne mangler legitimitet.

Sikring af civilsamfundets råderum og uafhængighed skal være en central del af det danske udviklings samarbejde. De danske folkelige foreninger kan med deres eget eksempel inspirere deres partnere til at være repræsentative, åbne omkring deres dagsorden og finansielle forhold samt ansvarlige i forhold til deres målgruppe og medlemsbase.

Presset på civilsamfundet kommer paradoksalt nok også fra bistandssystemet selv. Donorlandene og modtagerlandenes regeringer er enige om, at udviklingsindsatserne skal effektiviseres, samordnes og tilpasses nationale planer og prioriteter. Det er positivt og ønskværdigt i forhold til stat-til-stat samarbejdet, og når civilsamfundets organisationer arbejder på vegne af staten. Men harmonisering og samordning kan samtidig lede til ensartethed og kontrol. Regeringer og donorer må derfor stadig respektere civilsamfundets mangfoldighed og borgernes legitime ret til at forfølge deres egne prioriteter og mål.

De mangfoldige landsbyfællesskaber, spare- lånegrupper, interesseorganisationer, lobbygrupper, kooperativer, ungdomsbevægelser, trossamfund, fagforeninger og andre folkelige organiseringer passer ikke nødvendigvis ind i regeringens planer og prioriteter. Men de udfylder en helt central rolle i skabelsen af et velfungerende, bæredygtigt og retfærdigt samfund.

Civilsamfundets uafhængighed og mangfoldighed bør derfor forsvares og udvikles som et vigtigt selvstændigt mål for partnerskaber og civilsamfundsstøtte.

Projektrådgivningen mener:

- **Den danske regering** skal aktivt understøtte civilsamfundet både i Danmark og i modtagerlandene og lægge pres på lande, der undertrykker et frit og uafhængigt civilsamfund.
- **De danske folkelige foreninger** skal forsvare deres partnere mod pres og medvirke til at styrke partnernes legitimitet, transparens og ansvarlighed samt motivere dem til at indgå i netværk med andre organisationer.
- **Projektrådgivningen** skal styrke medlemsforeningerne i dette arbejde gennem et forstærket fokus på fortalervirksomhed, partnerskab, legitimitet og organisationsudvikling.

3. Sådan kan de danske, folkelige organisationer bidrage

Det danske civilsamfund kan supplere og komplementere det udviklingssamarbejde, som finder sted på regeringsplan og via de multilaterale organisationer

Gennem vores historie og tradition har Danmark og de danske folkelige foreninger en særlig forudsætning for at understøtte folks egne, frivillige organiseringer som platform for kampen for rettigheder og lige adgang til ressourcer og indflydelse. De danske foreninger kan:

- Fremme mellemfolkelig forståelse og solidaritet gennem det direkte møde mellem engagerede mennesker på tværs af for eksempel nationale, sociale, etniske og kulturelle skel.
- Afspejle deres egen mangfoldighed i valget af partnere – ofte langt fra de store byer og blandt marginaliserede eller udsatte befolkningsgrupper uden plads i nationale planer og politikker. Det styrker en bred civil organisering.
- Med deres eget eksempel være med til at fremme legitimitet, transparens og demokratisk kontrol i civilsamfundets organiseringer og styrke partnernes muligheder for at kræve deres ret til at eksistere og handle.
- Bruge deres faglige, tekniske og organisatoriske viden til udvikling af konkrete praktiske udviklingsindsatser, styrkelse af kampen for rettigheder, sikring af langsigtet bæredygtighed, fundraising osv.
- Fremme partnernes og udviklingslandenes interesser gennem internationale netværk og egne stærke lobby- og informationsindsatser i Danmark, Europa og globalt.
- Styrke menneskers selvorganisering – i modsætning til organisationer *for* bestemte grupper. Igen med deres eget eksempel.
- Styrke den personlige sikkerhed for samarbejdspartnere, der mange steder er under pres fra myndigheder og andre aktører, og motivere dem til en fortsat indsats.

Den danske regering kan understøtte disse aktiviteter både gennem sine egne politikker og fundingstrukturer og gennem påvirkning af det internationale udviklingssamarbejde.

Projektrådgivningen mener:

- **Den danske regering** skal sikre, at der både i Danmark, i EU og i partnerlandene er støttemuligheder, som fremmer bred folkelig deltagelse, folkelig organisering og kapacitetsopbygning af civilsamfundets organisationer.
- **De danske folkelige foreninger** skal udvikle deres egne bidrag til partnerskaberne med afsæt i deres særlige kompetencer, i samarbejde med andre foreninger og med respekt for partnernes prioriteringer og mål. De skal samtidig kunne dokumentere og ikke mindst videreformidle deres indsats til den danske offentlighed.
- **Projektrådgivningen** skal styrke sit fokus på at kapacitetsudvikle medlemsforeningerne til at tilføre en bred vifte af værdier i ligeværdige partnerskaber samt stimulere en forstærket oplysningsvirksomhed i Danmark.

Side 5:

Om papirets sammenhæng med strategi, politik og løbende debatter

Her vil blive udformet en tekst på én side, som sætter budskaberne på de foregående sider ind i en større kontekst. Teksten vil bl.a. omfatte:

- Processen og den sammenhæng, papiret indgår i internt i Projektrådgivningen.
- Sammenhængen med debatten om ny bistandsstrategi, ny lov om udviklingssamarbejdet og revision af civilsamfundsstrategien.
- Kobling til den rettighedsbaserede tilgang.
- Kobling til Udviklingstrekanten beskrivelse af sammenhængen mellem strategisk service-kapacitetsopbygning-fortalervirksomhed
- Betydningen af kampen mod ulighed - 60% af verdens absolut fattige lever i dag i mellemindkomstlande.
- Opsummering af de vigtigste internationale tendenser: Busan - fokus på national forankring - harmonisering/effektivisering osv.

Side 6/bagside:

Om Projektrådgivningen (eller Om CISU - Civilsamfund i Udvikling)

Her vil være en præsentation af os organisationen.